

GASILLEC

Letnik XXXVIII.

Glasilo »Gasilske zajednice za Dravsko banovino«Izhaja vsak mesec. / Posamezna številka 2:50 Din, za inozemstvo 3 Din.
V »Zajednici« združene gasilske čete dobijo po en izvod »Gasilca« brezplačno.

V Ljubljani, dne 20. marca 1934. ● Številka 3.

Zahvala

Povodom imenovanja za starešino Vatrogasnega saveza kraljevine Jugoslavije mi je došlo toliko čestitk od naših župnih in četnih uprav kakor tudi od posameznih gasilskih predstavnikov, da se mi ni mogoče zahvaliti vsakemu posebej;

zaradi tega izrekam na tem mestu vsem svojo najiskrenejšo zahvalo z zagotovilom, da hočem i v bodoče posvetiti vse svoje moči v prid velike naše človekoljubne ideje.

Starešina Josip Turk.

Službene vesti starešinstva Gasilske zajednice za Dravsko banovino

PRESEDSTVENE VESTI.

1.

Statistični podatki gasilskih čet.

Na ponoven pogon od strani Vatrogasnega saveza naročamo vsem župnim upravam, da brez odloga predložijo statistiko čet, katere že nujno rabijo tako savez kakor tudi ministrstvo za telesno vzgojo naroda.

2.

Razdelitev rednih podpor.

Za razdelitev rednih podpor iz 2%nega gasilskega sklada je predložitev »Popisnice« kot prošnje brezpogojno potrebna. Brez nje četa ne bo deležna podpore. Hkratu je tudi poravnati letno članarino, ker se predlagajo samo one čete, ki so storile kot članice svojo dolžnost. Je že skrajni čas za nakazilo delne članarine vsem župam.

3.

Naročniki »Gasilca« 1934.

naj blagovolijo obnoviti letošnje naročnino, ki znaša celoletno Din 30.— za mesečnik. Lanske zamudnike pa naprošamo za takojšnjo poravnavo zaostale naročnine.

4.

Gasilski koledar

za 1934. leto je razprodan. Naročnino je še na dolgu nad polovica čet, katero s tem naprošamo za čim skorajšnje nakazilo naročnine brez nadaljnjih opominov in pogonov, ker moramo tudi mi poravnati tiskarniške obveznosti.

5.

Iz seje osrednjega odbora.

V spomladi 1935. leta priredi zajednica na Ljubljanskem Velesajmu razstavo o razvoju gasilstva do današnjega dne, na kar opozarjamo že sedaj vse p. n. četne uprave, da bodo nudile vse potrebne in razpoložljive podatke poleg razstavnih predmetov.

Okrožni župni zlet v Gornjo Radgono bo letos v začetku meseca junija, na kar se naj pripravijo čete, da bo ta praznik dostojna manifestacija narodnega gasilstva v obmejnem kraju.

V dneh 19. do 21. maja t. l. bo v Opavi na Čehoslovaškem proslava 50 letnice obstoja Sleške hasičske jednote, na katero vabi Vatrogasni savez k številni udeležbi bratskega čehoslovaškega gasilstva. Spored te prireditve sledi v prihodnji številki.

Letos prihaja v razdelitev lani za leto 1932. vplačani 3%-ni donos k požarnim premijam kot 3%-ni gasilski sklad, od katerega pripada 850 četam po količniku Din 500.— vsota Din 425.000.—. Razen tega se nam obeia še nakazilo lanskih 6% za avgust do decembra, kar utegne znatno zvišati gornjo vsoto.

Prošnje onemoglih gasilcev, opremljene z zdravniškimi izpričevali, kakor tudi vdov in sirot, za podelitev enkratnih podpor iz »Podpornega sklada« naj vlagajo prosilci pri četnih upravah do 1. maja t. l., a župne uprave jih zbero ter predložijo semkaj do konca maja. Tako četne kakor župne uprave naj strogo pazijo, da bodo podpor deležni res potrebni prosilci(ke).

Na izredni zajednični skupščini izvoljeni Samaritanski in Kulturno-prosvetni odsek se morata konstituirati v najkrajšem času ter pričeti s svojim delovanjem.

Za zgradbo gasilskih domov je potrebna neka enotnost v gradbenem programu, za katero se bo izdal poseben pravilnik. Isto velja tudi za nabavo praporov. Čete smejo še le tedaj prositi zajednico za dovoljenje, kadar bodo z orodjem in ostalo opremo zadostno opremljene.

Za članke »Gasilca« se je izvolil posebni cenzorski odsek, ki ima presojati o prikladnosti in kakovosti za tisk sposobnih in zrelih doneskov.

VATROGASNI SAVEZ KRALJEVINE JUGOSLAVIJE NAM JE POSLAL TA-LE DOPIS:

Raspisom Br. 105 od 18. januara 1934. godine dostavili smo svima zajednicama akt Ministarstva finansija — odeljenje carina, u kojem se nalaze upute koja dokumenta treba priložiti uz molbe za oslobođenje od carina po § 95 Zakona o organizaciji vatrogastva.

Kako se u poslednje vreme često događa da pojedine čete šalju svoje molbe za oslobođenje od carina bez svih potrebnih

priloga, a zajednice propuste da izvrše kontrolu i šalju Savezu takve nepotpune molbe, to se stvara nepotrebna prepiska i zastoje od koga najviše trpe same čete, jer često puta moraju plaćati ležarinu za uvozne stvari.

Zbog toga skrećemo pažnju svima bratskim zajednicama i župi Beograd - Zemun - Pančevo, da ponovo upozore sve područne vatrogasne ustanove kako treba postupati u ovom slučaju i koja dokumenta treba priložiti.

Isto tako potrebno je da same zajednice i župe obrate naročitu pažnju na ove predmete, da provere da li je sve taksirano prema Zakonu o taksama i da li su molbi priložena sva potrebna dokumenta. Tek posle toga treba molbe dostavljati ovom Savezu. Time će se mnogo dobiti u vremenu i čete će brže doći do rešenja po svojim molbama.

Molimo bratske zajednice da prednje prime na znanje i po tome postupaju.

O uzrokih požara

Nadaljevanje.

Poseban znak, da se je požig sam zadušil, je najdba nezgorjenih in le deloma zogljenelih snovi, ki so pa same na sebi lahko zgorljive, ali se lahko vžgó, n. pr. nezgorjen papir med zgorelimi snovmi.

Pri pazljivo povzročenih požigih se najdejo požarne sledi v notranjosti omar, predalov itd., ki jih je požigalec odprl in napolnil z gorljivimi snovmi ali polil z lahkovnetljivimi tekočinami ter jih je potem vžgal, ki pa so od zunaj brez znamenja paljenja. Dogodi se tudi, da povzroči polita tekočina pod mobiljami ali zavarovanimi mesti znake paljenja, ter se širi ogenj za mobiljami ob steni, prostostoječi deli pa so zavarovani. Taki pojavi so pri naravnih požarih redki ali pa izključeni.

Sledi ognja, o katerih z gotovostjo zaznamo, da so pri naravnih požarih izključeni, kažejo z veliko sigurnostjo na požig. Prav tako je več izoliranih sledi ognja v enem in istem prostoru siguren dokaz požiga.

Omeniti pa moram, da pri malih požarih laže dokažemo požig kot pri takih, ki so se že močno razširili in jih zaznamo kot velepožare.

Če je začetek ognja takoj zelo močan, a potem pozornost vzbujajoče hitro pojenja, se povečini lahko sklepa na požig. Gasilec bo že med vožnjo na požarišče opazoval, če ne kaže kaj na požig. Nadalje bo goreče naselje pregledal v okolici, dognal, kje je začelo goret, kje so opazili najpreje ogenj, ogledal si bo tudi sosesčino itd.

Začetek požara določimo po možnosti natančno do ure in minute, nadalje določimo, kako dolgo je že gorelo pred našim prihodom, doženemo, ali že ni preje smrad po dimu naznanjal in opozarjal, da ni nekaj v redu. Na podlagi teh poizvedb in na eventualno pozneje najdenih sledovih doženemo, ali je naselje gorelo že dolgo prej ali je pa pričelo goret tik pred našim prihodom, ali se je zanelo brez ali s pomočjo vžigalnih sredstev.

Veter opazujemo z ozirom na njegovo smer in moč, kajti čestokrat povzroči veter tako zvane zagonetne (nedoumne) požare.

Slabo zavarovan še žareči pepel, odvržene, še tleče cigarete ali vžigalice se lahko vnamejo ali jih veter odnese ter zažge oddaljene ognjanevarne stavbe. Dolgo tleče trame lahko veter zaneti in razvije se lahko velik požar.

Spajalne pečice so bile že čestokrat vzrok kakega požara. Znani so požari cerkva, ki so jih povzročile spajalne pečice.

Mogoče je tudi, da veter potisne nazaj ognjene pline, da čestokrat švignejo skozi pečna vratca meter dolgi plameni in ako zadenejo na lahkovnetljive predmete, povzročijo požar. To se zgodi čestokrat v Švici ali Italiji, kjer divjajo posebno močni vetrovi. Da so iskre iz lokomotive povzročile požar, pa ni nič novega.

Tudi solncu moramo posvetiti svojo pažnjo, kajti tudi ono lahko povzroči požar. Radi tega določimo lego gorišča ter to, če je gorišče obrnjeno proti jugu in je tako izpostavljeno direktno solničnim žarkom.

Duh pogorišča je sicer pri vsakem požaru različen in težko je iz tega sklepati na vzrok požara, pa vendar se včasih tudi po njem dožene vzrok požara, čeprav je to zelo težko.

Ko smo dognali mesto pričetka požara, je treba še dognati predmete, ki so povzročili požar ali služili za požig. Majhne ostanke blaga, tekočine, pozornost vzbujajoča barva pepela nas morajo zanimati. Poiskali bomo tudi vse podrtine po požaru, kajti na od podrtin obvarovanih tleh najdemo čestokrat ostanke, ki niso popolnoma zgoreli, a so za določitev o nastanku požara velike važnosti.

Vžigalne tekočine se lahko mnogokrat pokažejo na tleh obvarovanih po podrtinah po vonju ali drugih ostankih. Na pogorišču najdeni tuji predmeti so čisto dokazilno sredstvo.

Pregledali bomo tudi plinske pipe, a treba je pri tem paziti in določiti, če jih niso odprli padajoči predmeti.

Ako je nastal požar vsled strele, se to lahko in sigurno dožene.

Poveljnik gašenja ali službujoči orožnik naj bi si sproti beležila potek požara in izsledke pri opazovanju med požarom, zakaj mogoče je, da je treba pri sodnji nastopati kot priča. Te beležke naj bi vsebovale nastopne točke:

1. Vtiski in opazovanja med požarom.
2. Vrsta požara in položaj ognja.
3. Mesto nastanka in čas začetka požara.
4. Stanje jedra požara.
5. Pozornost vzbujajoči pojavi, tuji predmeti in izpremembe na mestu nastanka požara.
6. Dozdevno stanje mesta pred požarom, kjer je požar nastal.
7. Nastanek požara.
8. Je li naravni požar, zaradi zanikarnosti, iz nevednosti ali celo požig.

Glavna naloga opazovalca ali izvedenca je, da si napravi skice položaja požara. Risbe so vedno velikega pomena, posebno pri sodnji.

Nihče ne pričakuje, da bi bile te risbe umetniške. Glavno je, da so pregledne, jasne in da služijo za razumevanje nastanka in razširjenja požara.

Posebno pažnjo polagajmo na sosednja posestva, tako skladišča, dvorišča, železnice, ceste, pota itd.

Eksplozije kot vzrok požara niso pri sedanjem razvoju in razširjenosti industrije nič posebnega.

Ako nastane v kakem naselju eksplozija, potem je ta le tedaj vzrok požara, ako so bili lahko vnetljivi predmeti nakopičeni v mejah vžigalne možnosti eksplozivnega mesta.

Eksplozija je lahko neposredni vzrok le v nastopnih dveh primerih:

1. Eksplozija nastane s plamenom, ali
2. eksplozija povzroči zelo veliko vročino. Če je ta tako velika, da lahko vnetljive predmete vžge, potem lahko vžge eksplozija tudi brez plamena.

V obeh primerih pa se morajo nahajati v bližini mesta eksplozije lahko vnetljivi predmeti, kajti eksplozije težko vžgejo oddaljene, čeprav lahko vnetljive predmete.

Da morejo eksplozije vžgati, je potrebno, da po plamenu ali vročini vnetljive predmete tako razgrejejo, da ti začno goret, to je, da dosežejo toplino gorenja, kar pa je pri oddaljenih predmetih redko mogoče.

Napačno je mnenje, da v vseh primerih eksplozije povzročijo požar. Tukaj predvsem konstatiramo v kakšnem časovnem ali krajevnem razmerju stoji eksplozija in požar. Mogoče je, da požigalec umetno povzroči eksplozijo.

Pri takih podtaknjenih eksplozijah se uporabi navadno časovne vžigalnike, ki povzročijo predhodno majhen požar in je še le ta vzrok poznejše eksplozije.

Učinek eksplozij se lahko tudi dožene v njeni okolici. Izvedenec bo predvsem določil, ako je bila pod navadnimi prilikami sploh možna eksplozija.

Gotovo je, da na mestu, ki je varno pred eksplozijami, brez umetnih sredstev eksplozija ne more nastati.

Eksplorzije s plamenom so le tedaj mogoče, ako se nahajajo v prostoru eksplozivni predmeti ali ako se taki predmeti tam izdelujejo.

(Dalje prihodnjič.)

Izvleček iz seje gasilske župe Maribor, desni breg, z dne 25. 2. 1934

I. Udeležili so se je vsi tovariši odborniki in zastopniki oblasti: g. Eilec Leopold, ki je zastopal državnega sreskega načelnika, zastopnik vojske: g. major Maslača Vojislav, sreski sanitetni referent: g. Dr. Zorjan, inženjer g. Barana Jožef. Odsoten je bil le g. dr. Miloš Vauhnik kot zastopnik mestne občine.

II. Starešina Klemenčič Josip poroča o došlih dopisih in o najvažnejših sklepih iz sej saveza in zajednice.

III. Člani uprave poročajo o saniranju razmer v četah, ki še niso bile odobrene. Poročilo se vzame na znanje, nakar se odobrijo uprave čet: **Gorica, Hoče, Makole, Podova, Studenci in Zrkovci.**

IV. Iz statističnega poročila župnega starešine posnemamo, da ima župa 30 čet s 736 člani. Čete imajo 20 motornih in 48 ročnih brizgaln ter 9350 m cevi. Največ cevi ima delavnica drž. železnic, Slov. Bistrica, Pobrežje, Pekre, Pekel-Poljčane in Rače. Izmed učiteljsva deluje pri 9 četah v upravi, v 2 pa v nadzorstvu.

V. Za župne sestanke se določi posebni vrstni red po ključu zaporednosti. V ta namen napravi tovariš Kesler seznam po župnih zapisnikih, kdaj so imele čete zadnji župni sestanek.

Prihodnji župni sestanek bo na gasilski praznik dne 15. julija 1934. Kraj se še določi.

VI. Skupinovodjem se naroči, da odredijo v teku leta gasilske vaje v svojih rajonih.

VII. Ureditev sanitetnih tečajev prevzame g. dr. Zorjan sporazumno z upravo občinskega Rdečega križa. Tovariš Kesler prevzame pouk o plinskih maskah in o obrambi proti plinskim napadom.

VIII. Tov. starešina predlaga:

1. Gasilska zajednica naj naroči vsem gasilskim četam, da vodijo statistiko o vrednosti rešenega narodnega premoženja.

Ni dovolj, da čete poročajo koliko požarov so imele, še večje vrednosti je, da se izve, koliko koristnega so napravile.

2. Gasilska zajednica naj potrebno ukrene, da se k ceditvam škode po požarih pritegne tudi po en gasilec.

3. Gasilska zajednica naj pri finančni direkciji posreduje, da so gasilski domovi prosti zgradarine, ker služijo ta stanovanja le v službene namene, katere službo opravljajo člani gasilskega društva, ki so obenem gasilska straža.

4. Čete naj javijo župi, koliko bencina rabijo za gasilske namene, ker bi se v tem primeru izvršila skupna naročitev za trošarine prosti bencin. Naročitev naj bo strogo objektivna, da četa ne pride z zakonom navzkriž.

5. Gasilske čete naj vežbajo le na podlagi vojaških povelj, ki so razglašena v letošnjem gasilskem koledarčku na strani 99. Pri tretjem povelju naj se spredaj vpiše beseda »Na« (Na desno (l.) ravnaj!) Na koncu naj se pridene povelje za raporiranje: »Pozdrav na desno (l.)! Mirno!«

6. Na predlog tov. Medveda naj se župa pri zajednici informira, kaj je z odlikovanji za 25 in 40 letno zvesto gasilsko službo. Župa je mnenja, da je potrebno, da ostanejo ta odlikovanja tudi po uvedbi novega zakona v veljavi.

7. Statistična poročila naj bodo vedno **resnična**. Tu ne gre za to, da se nekatere čete z lažnjivimi številkami povzdignejo nad drugimi, ampak le za pravilno statistiko.

8. »Dnevnik požarov« pošljite za mesec januar in februar **takoj**, ko dobite od Zajednice potrebne tiskovine. Upoštevajte le požare v **lastnem okolišu**.

Dodatek: Gasilska župa sreza Maribor levi breg priredi v Mariboru samaritanski tečaj in tečaj za prvo pomoč za delegate čet, ki mislijo ustanoviti reševalne oddelke. Čete naj prijavijo delegate, ki bi se tečaja udeležili.

Gasilske knjižnice

Gasilski zakon določa v § 1. med drugim, da gasilstvo skrbi tudi za kulturno in prosvetno vzgojo svojih članov. To moremo doseči predvsem in najboljše z dobro knjigo. V krajih, kjer obstoji samo gasilno društvo, kjer ni drugega prosvetnega društva, ki razpolaga s primerno knjižnico, naj gasilno društvo po možnosti nabavi lastno knjižnico, iz katere morejo prejemati člani brezplačno knjige. Ne mislim, naj bi se mesto potrebnega gasilskega orodja kupovale knjige, toda brez dvoma ima marsikateri občan kako dobro knjigo, ki bi jo podaril društvu. Če pa bi imelo društvo kdaj kakšen dinar odveč, bi pač bilo najkoristneje, da ga vloži v knjižnico.

Imamo slovenske knjige, ki so za strokovno izobrazbo gasilca neobhodno potrebne in te bi morallo imeti v svoji knjižnici vsako društvo. Brezpogojno pa bi moral biti vložen naš list »Gasilec«, ki bo sedaj izhajal kot mesečnik, v vsaki knjižnici, kajti vsaka številka ima nekaj za gasilca trajno važnega

čtiva in treba je list skrbno zbirati. Priporočam, da vežete 3 ali 4 letnike skupaj in že je to knjiga, ki jo mora čitati vsak gasilec. Enako je v Gasilskem koledarju vsako leto kakšen poučen članek, zato spada v društveno knjižnico tudi naš koledar. Fran Barletova »Gasilska knjižnica« je pošla, škoda bi bilo, če bi sčasoma izginila. Sedaj se nahaja gotovo še po en izvod v vsakem društvu, zato naj se poskrbi, da pride v knjižnico. V prav nobeni društveni knjižnici pa bi ne smela manjkati dr. Rusova knjižnica »Prva pomoč«. Mnogo je še drugih strokovnih knjig, ki morajo spopolniti te društvene knjižnice in ki so ne samo strokovnega značaja, nego tudi vzgojnega in posebno novincem vrlo dobrodošle.

Tovariši, tam kjer še ni gasilskih knjižnic, ustanovimo jih, kajti s tem bomo mnogo pripomogli k strokovni, kulturni in prosvetni izobrazbi našega gasilstva.

Josip Mravljak, Vuzenica:

Gasilstvo pri Rimljanih

II.

Dočim smo v prejšnji razpravi nekoliko spoznali organizacijo poklicnih gasilcev v Rimu, se bomo tukaj bavili z drugo vrsto gasilstva, s prostovoljnimi ali boljše z društvenim oziroma cehovskim gasilstvom. Pripomnil bi k prvemu delu še toliko, da je bila že v I. stoletju ena rimska kohorta vigilov delaširana v Ostio, pristanišče Rima; ta kohorta je bila določena poglavito kot pristaniška gasilska policija, v mestu pa so vršili gasilsko službo člani rokodelskih cehov, in to drvarji, stavbni in lesni delavci ter cunjarji.

Kakor pozneje v srednjem veku v pokrajinah rimsko-nemškega cesarstva, tako je bilo društveno-cehovsko življenje zelo razvito že pri Rimljanih, in sicer v Rimu samem že v republikanski dobi, v pokrajinskih mestih pa za časa cesarjev. Ker so pokrajinska mesta rimskega imperija iz dobe cesarjev verna kopija Rima iz republikanskih časov, se ob pomanjkanju točnejših virov splošno smatra, da segajo začetki društvenega gasilstva nazaj do nekako leta 100 pred pred Kristom. Iz latinskih pisateljev in ohranjenih spomenikov vemo, da so pri

večjih požarnih katastrofah klicali za gašenje na pomoč neke zasebne organizacije, ki so se pečale tudi s tem poslom; to so bili: »fabri«, »centonarii«, »dendrophori« in »tignarii«.

»Fabri« je splošna označba za vse rokodelce, ki delajo s trdim materialom, torej lesom, kamnom ali kovino. Ako ni posebne označbe zraven, se rabi izraz »fabri« za rokodelce splošno, ali pa za gasilce.

»Centonarii« so posebna panoga obrtnikov oblačilne stroke, namreč cunjarji oziroma izdelovalci odev in koc iz cunj in krp. Ponajveč so namreč gasili ogenj s takimi mokrimi odejami. Člani teh cehev so bili skoraj sami oproščeni nekdanji sužnji, in zato za nevarno delo najbolj pripravi.

»Dendrophori« so delavci, vozniki in obrtniki lesne stroke, namreč vozniki lesa in drv, drvarji in gozdni delavci ter lesni trgovci, »tignarii« pa so stavbni delavci in tesarji.

Vsak izmed naštetih cehev je imel v večjih mestih svojo strokovno organizacijo, v manjših mestih pa po dva skupaj; razen s svojo obrtjo pa so se pečale vse štiri organizacije s prostovoljnimi gasilstvom.

Kako se je gasilstvo pri njih prav za prav razvilo, tega ne vemo; znano nam je pa iz neštevilnih ohranjenih spomenikov, da je bilo to gasilstvo zelo razvito že ob koncu 1. stoletja po Kristu v vsej zapadno-rimski državi. V vzhodno-rimskem delu in Mali Aziji se ta vrsta organiziranega gasilstva ni mogla razviti, ker je tam imela ta posel policija, ki je bila mnogo boljše organizirana kakor v Rimu samem, in pa, ker so bili ljudje preveč dovezetni za tajne mahinacije in konspiracije, ki bi bile v takih društvi premalo nadzorovane.

Najbolj pogosti sta društva fabrov (= f.) in centonarijev (= c.), redkejši so dendrophori (= d.), (pač pa so ti povsodi, kjer je dosti lesa), tignarije (= t.) pa srečamo samo v Rimu, Ostiji, Saloni, Draču in še dveh italjskih mestih. V naslednjem navedemo nekoliko mest, zlasti iz naše bližine, da vidimo razširjenost gasilskih organizacij po provincialnih mestih. Rim: c. d. t.; Ostia: f. d. t.; Aquileia: f. c. d.; Bellunum: f. d.; Feltria: f. c. d.; Comum: f. c.; Tergeste (Trst): f.; Salonae (Split): f. c. d. t.; Flavia Solva (Lipnica): c.; Celeia: f. c.; Cetium (v Noriku): f.; v Panoniji pa Aquincum (Budapest): f. c.; Carnuntum (pri Haimburgu): f. c.; Vindobona (Dunaj): f.; Siscia (Sisak): c. d.; Emona (Ljubljana): f. c. d.

Ker so imela ta društva poleg svojega stanovskega tudi še širši občekoristni namen, ni čuda, da so jih podpirali zasebniki, pa tudi država. Bržda samo svojemu gasilskemu delovanju se imajo zahvaliti, da niso bila (kakor nekatera druga) odpravljena l. 64. pred Kr. Nekatera teh društev so bila zelo bogata, z lepimi legati, velikimi posestvi in precejšnjo drugo imovino so prednjačila vsem ostalim cehom.

Notranja organizacija je bila, kakor zunanje delovanje, tudi dvojna: stanovska in gasilska. Kot stanovski organizaciji je stal društvu ali cehu (»collegium«) na čelu »magister« (mojster), izvoljen za eno leto, ali pa vselej na pet let (»magister quinquennalis«), potem je društvo imelo odbornike-nadzornike (»curatores«), blagajnike (»quaestores«), tajnike (»scribae«), revizorja (»repunctor«) in še druge funkcionarje. Kot gasilski organizaciji pa ji je ostal na čelu »praefectus collegii« (društveni načelnik). Ti prefekti so bili sicer tudi od društvenih članov na občnem zboru izvoljeni, navadno na eno leto, toda ne iz društvenega članstva. Ponekod so bili prefekti obenem tudi društveni »patroni«, nekako protektorji, — to kaže, da so bili iz višjih in socialno boljših krogov vzeti. Skoraj vsi prefekti, ki jih poznamo iz spomenikov, so bili obenem tudi mestni odborniki in nastavljeni, nekateri iz viteškega stanu. Kakor se sklepa iz nekega napisa, je praviloma imel prefekt vse tehnično vodstvo v rokah, tako na požariščih kakor na vežbališčih (»in ambulativis«). Bil je torej isto, kakor pri poklicnih gasilcih »praefectus vigilum«. Prefektu so bili podrejeni centurioni in dekurioni, število je bilo odvisno od tega, kako močna je bila organizacija. Splošno se smatra, da je bil minimum za gasilsko formacijo (centuria) 150 mož, razdeljenih na 6 dekurij po 20—30 mož. Maksimum se seveda ne da določiti; vemo pa, da so bili na pr. fabri et centonarii v Milanu skupna organizacija, ki je imela enega prefekta in je bila razdeljena na 12 centurij, štela pa je preko 1000 mož. Fabri tignarii v Rimu so bili razdeljeni na 60

dekurij, (10. dekurija je imela na pr. 22 mož), celokupno število gasilcev pa je bilo okoli 1500.

Ta gasilna društva so imela po večjih mestih svoje društvene domove (»scholae«), drugod pa vsaj svoje društvene prostore (»curiae«), kjer so se oddelki vežbali. Kako pa so ti oddelki imeli med seboj razdeljeno delo, o tem vemo malo. Nek napis iz mesta Como govori o »centuria centonariorum dolabrariorum scalariorum«, torej o oddelku moštva s sekirami in lestvami, po naše torej o plezalcih; vemo tudi, da so imeli večji oddelki »suphonarius-a«, mojstra brizgalne, o drugih pa moramo kot »argumentum e silentio«, (po argumentu, ker se kot o samo po sebi umevnem molči), sklepati, da so bili: oddelki pravih centonarijev, oboroženih z mokrimi odejami, oddelki za preskrbo z vodo in oddelki za reševanje oziroma rušenje.

Kakor smo že omenili, so podpirali te organizacije tako zasebniki kakor država. Država je dala gasilcem v eksploatacijo (toda ne v popolno last!) velika zemljišča, da bi s tem gmotno podprla organizacijo, imunizirala pa je tudi aktivne člane-gasilce s tem, da jim je odpustila nekatere splošne dajatve (»munera«). To dejstvo (namreč prvo omenjeno) je tudi siguren znak, da so morali biti vsaj nekateri funkcionarji dobro plačani, ker bi sicer ne bilo treba tako obilnih sredstev. Darovali pa so tudi zasebniki, bržkone kot zahvalo za uspešno delo v sili. Tako je zapustil ali daroval neki Titino v Milanu (Mediolantum) tamkajšnjemu kolegiju fabrorum et centonariorum precejšnje premoženje, kajti med društvenimi funkcionarji nahajamo kar »IV curatores arcae Titianae«, torej 4 upravitelje (blagajnike) Titijeve blagajne ali ustanove. Razen tega pa je prispevala društvu tudi še mesna blagajna (v Milanu).

Čim večje je bilo društvo, tim večje seveda tudi upravni odbor, in pri takih organizacijah je bil potreben tudi revizor, nadzornik ne samo za blagajno, temveč za celotno delovanje. Kajpada je imelo društvo tudi svojo zastavo in zastavonošo (»vexiliarius«), svoj poseben znak pa je imel še društveni prefekt, in nositelj tega znaka se je imenoval »tesserarius«. Centurioni in dekurioni so bili tehnični organi v oficirskem činu, poznamo pa tudi narednike, ki so jim takrat dejali »optiones« ter podoficirje nazvane »principales« (predstojnike).

Zelo je bilo to gasilstvo razširjeno po vsem (zapadno) rimskem imperiju v 2. in 3. stoletju po Kristu. Vladarji so uvideli veliko važnost teh institucij za mesta in daljše okoliše in so — kakor vse kaže — že kmalu tudi oficijelno poverili centonarijem in fabrom gasilsko službo v podeželju. To nam zlasti potrjuje nek zakon cesarja Konstantina iz leta 315. (po Kr.), v katerem se med drugim določa, »da se morajo dendrofori v vseh mestih, kjer delujejo, spojiti s centonariji in fabri, ker je prav, da se ta organizacija čim bolj pomnoži« (v izvorniku: »ut in quibuscumque oppidis dendrophori fuerint, centonariorum atque fabrorum collegii annectantur, quoniam haec corpora frequentia hominum multiplicari expedit«). Ta določba imenuje na prvem mestu centonarije, (čeprav spomeniki večkrat omenjajo fabre kakor nje!), iz česar se sklepa, da so bili ravno centonariji prve organizacije, katerim se je ta pravica javno priznala. Sicer pa tudi ime in njihov posel in značaj kažejo na upravičenost te trditve.

Ravno v nasprotno smer je jadrало cehovstvo v naslednjem (5.) stoletju. Ko se je krščanstvo utrdilo, je to zadalo počasi vsem društvom smrtni udarec. Vzrok je iskati v tem, da so vprav kolegiji najbolj vztrajali pri poganski veri. Drugi vzrok je morda v tem, da so ravno te organizacije bile najbolj premožne, država pa je rabila denar zase. Bilo eno ali drugo, istina je, da je izšel 415 zakon, s katerim je bilo konfiscirano vse imetje vseh cehev dendroforov. Tem so potem sledile še druge organizacije, člani (»collegiati«) so se raztepli po deželi, in še onih par društev, ki je smelo delovati, je zašlo v tako beden položaj, da je delovanje samo od sebe ponehalo. Končno so prihrumeli preko Karpatov v ogrsko nižavo Huni pod Atilom in si podvrgli Gepide, Langobarde, Obre in vse ostale narode do Donave. Leta 452. se je Atilova vojska napotila proti Rimu, in to je zadalo mestom smrtni udarec in z njimi tudi itak že umirajočim cehom in gasilstvu.

Odslej ne slišimo o organiziranem gasilstvu dolgo, dolgo nič več.

Vinko Zorko, Sv. Benedikt, Slov. gor.:

Polemika poveljniških izpitov

V zadnji števec »Gasilca« je tov. iz Vuzenice razpravljaval o predvidenih izpitih poveljevanja. To idejo je treba toplo pozdraviti, ni pa dosežen program učnega načrta, ki naj zadovolji člane v poedinih panogah.

Zato bi bilo umestno, da polaga poveljnik izpit samo iz poveljevanja in tehničnega vodstva podrejenih mu odsekov, ker je maloverjetno, da bi znal poveljnik opravljati tudi sanitetno službo, poznal mehanizem motorke itd. Poveljniški izpit je v tem primeru brezpredmeten, vrzel reši edino določba, da polože izpite tudi vodje posameznih odsekov, katere naj izbere in določi odbor čete. Ako v slučaju požara nastane motnja v motoriki, kako naj reagira poveljnik kritiki članov, češ, hitro popravi defekt, saj si polagal izpit. Dasiravno nalaga služba poveljniku velik pregled v vodstvu, vendar bi pešal, osobito če je četa v akciji.

Bojazen, da se nakupiči preveč gradiva posamezniku v svrhu izpita, in da je še daleč do realizacije, ne drži, ako se upošteva moj predlog in § 72. Gasil. zakona.

Obširne priročne knjižice naj bi vsebovale posamezno: Razlago o pravih službah, požarni in sanitetni službi, reševanju, strupenih plinih, o delovanju raznih ročnih in motornih brizgaln, v kolikor še nimamo primernih brošur. V dodatek bi ne škodovali moralni in nacistični nauki, katere bi črpal iz take knjižice tudi delovni član.

Starešinstvo G. Z. bo gotovo uvaževalo predlog, da se izpiti polagajo v okrožju srezov, in da gmotno podpre započeto delo. Nadalje, da ne štedi s priznanjem onim, kateri polože zadovoljiv uspeh. Le takrat bo jasno vidna stara gasilska bolezen: »Lov za šaržami«, ter sem uverjen v pravičnost članov izpitne komisije. Priporočati je, da se poveljniki in ostali že sedaj na to pripravljajo, da izostanejo morebitna »razočaranja«.

Napredek gasilstva nudijo le večji funkcionarji, zato so potrebni moralne in strokovne pomoči.

Na pomoč!

Dopisi

Zahvala. V težkih dneh bolezni in smrti sina Marjana mi je gasilstvo ptujske župe izkazalo toliko sočuvstvanja, da čutim globoko dolžnost, izraziti vsem svojo najiskrejšo zahvalo. Zahvaljujem se četam Sv. Vid, Hajdina in Jurovci za častno spremstvo na zadnji poti, reševalnemu oddelku gasilske čete ptujske za nadvse sočutno izvršen prevoz v sanatorij in kurirno službo. Posebno hvalo pa sem dolžan tovarišem Klenovšku, Petju in Zupančiču za veliko pažnjo v dneh, ko nas je usoda udarila z vso silo.

Ljudevit Musek,

urednik »Gasilca« in starešina gasilske župe za srez Ptuj.

Poročilo o delovanju gasilske župe kranjskega sreza.

Na dan 18. februarja t. l. dopoldne je priredila župa za čete Kranjskega okoliša predavanje: »O pravilnem vzdrževanju motornih brizgaln«. Predaval je g. ing. Albert Struna iz Ljubljane.

V popolnem in vsem razumljivem predavanju je g. inž. uvodoma razložil, iz katerih glavnih delov obstoja motorna brizgalna. Očrtal je pomen vsakega posameznega dela in njih skupno delovanje.

Nekoliko podrobneje je razpravljaval o motorju samem. Našel je glavne tipe motorjev, bistvene razlike med njimi ter prednosti posameznih tip. Opozoril je tudi na ekonomičnost delovanja bencinskih motorjev raznih konstrukcij.

Glavni del predavanja pa je bil posvečen vprašanju vzdrževanja in ravnanja z motornimi brizgalnami. Pri obravnavanju črpalke same je zlasti obravnaval vprašanje sesalne cevi in njenih delov ter opozoril na eventualne motnje, ki morejo pri tem nastati in načine kako odpraviti te motnje. Pri vprašanju ležišč je opozoril na srednji ležaj med črpalko in motorjem. Zelo obširno se je pečal g. inženjer v svojem predavanju zlasti s posluževanjem motorja. Opozoril je na najobičajnejše motnje pri delovanju motorja ter izčrpno podal navodila, kako je postopati v praktičnih primerih, kadar motor ne deluje brezhibno, tako n. pr. kadar je defekt v motornem valju zaradi preslabe tesnitve batovih obročev, nastale radi preobilice saj, ali kadar se pokvari vžigalne sveče bodisi zaradi defekta na izolaciji ali zaradi kratkega spoja preko saj, ali kadar je defekt na kabliah ali pa na magnetu in končno kadar ne deluje vplinjač. Zlasti je poudarjal g. predavatelj, da je pri eventualnih defektih paziti na to, da posluževalec motorke išče napake s m o t r e n o, ne pa da nervozno išče zdaj tu zdaj tam, s čemur troši le brez potrebe dragocen čas zlasti ob požarih.

Tudi na vprašanje pravilnega mazanja ležajev in motorja je opozarjal g. predavatelj. Tako je omenjal, da je velike važnosti za delavno sposobnost in za življenjsko dobo motorja baš kakovost olja, ki se uporablja za mazanje. Važno je tudi opozorilo, da je treba v letnem času uporabljati drugo

olje kakor v zimskem zaradi izprememb, ki nastajajo v olju pri raznih temperaturah. Dober in vesten gasilec — posluževalec motorke more že iz kakovosti olja po uporabi dognati, da-li je v motorju vse v redu.

Glede kuriva je omeniti, da je zlasti pri mešanici bencina in alkohola paziti na to, da ne pride voda v gorivo. Taka voda ima lahko za posledico, da motor sploh ne vžge ali pa le z veliko težavo.

Predavanje se je ponovilo isti dan v Škofji Loki za čete škofjeloškega okoliša in v nedeljo dne 25. februarja t. l. v Trziču za čete tržiškega okoliša.

Župna uprava se tudi na tem mestu zahvaljuje ljubeznivi pripravljenosti g. inž. Strune, da je žrtvoval svoj čas za pouk in naobrazbo gasilcev. Predavanja so bila odlično obiskana, kar dokazuje resno voljo naših vrljih gasilcev po izpopolnitvi in izobrazbi. Če omenimo le tovariše iz čete Rudno, ki se niso strašili tri in pol urne peš hoje samo v eno smer, da so prišli na predavanje, smo najboljše ilustrirali zavednost našega gasilstva! — Pomoz Bog!

Zagorje. Meseca februarja 1934 so bile gasilske čete Zagorje O/S, Kotredež, Loke pri Zagorju in Medija-Izlake po rudniški sireni in zvonjenjem plat zvona klicane na pomoč k požarom.

Ti požari sicer niso bili veliki, vendar pa zelo težavni. Prvi je nastal v skladišču stavbnega mojstra N. Pavliniča v Zagorju dne 1. II. t. l. ob eni uri ponoči. Radi hudega mraza, ker je hotelo skoro sproti vse zamrzniti, je bilo otežkočeno gašenje in brizganje vode. Druga dva požara sta bila visoko v hribih, in sta nastala pri živinskih hlevih ter ni bilo v bližini zadostne količine vode, zaradi česar se je moglo moštvo poslužiti samo snega, da se je s tem mogel ogenj omejiti in niso tudi druga poslopja postala žrtev požara. Izkazalo se je, da je tudi sneg pripraven za gašenje.

K prvemu in drugemu požaru so prihitele takoj čete iz Zagorja in Kotredeža, da so skupno delovale pri požarih ter kljub hudemu mrazu in pomanjkanju vode ogenj udušile, da se ni mogel širiti naprej.

Pri tretjemu požaru, ki je nastal tudi pri živinskem hlevu posestnika Franca Klančičarja v Zavinah, dne 24. II. t. l., je prihitela četa Loke kot prva na kraj požarišča ter je s svojo bencinsko motorno brizgalno iz bližnjega rezervarja črpal vodo na požarišče in toliko omejila ogenj, da se niso druga poslopja, ki so stala v neposredni bližini in jih je že ogenj oblizoval, užgala.

Kmalu potem so tudi prihitele čete iz Zagorja, Kotredeža, Medija-Izlake in Čemšenika na kraj požarišča. Ker je že v rezervarju primanjkovalo vode, ogenj pa je še vedno bil nevaren, so te čete takoj postavile svoje ročne brizgalne ter napele cevi približno 400 m visoko po hribu ter iz malega potoka skoro 4 ure na požarišče črpale vodo, da se je ogenj do kraja pogasil.

Zaradi naporenega dela ki ga je moralo navzoče članstvo pri teh požarih prenesti, kakor tudi poveljniki in načelniki čet, ki so vodili delo na teh požariščih v najlepšem redu in disciplini, zaslužijo za njihovo požrtvovalno in složno delo najlepšo pohvalo.

Nadalje prosi prostovoljna gasilska četa, da se objavi sledeči popravek z ozirom na članek, ki je izšel v Gasilcu štev. 2, z dne 20. II. 1934. pod naslovom: »Samaritanski odsek prost. gasilske čete v Zagorju o/S predzadnji stavek, ki pravi, da je bil hidrant zamrznjen v toliko popravil, da hidrant ni bil zamrznjen, ker zmrzniti ne more ozir. ne sme, temveč da so bile kapice, ki se nahajajo na vsaki strani hidranta trdno privite, zaradi česar se niso mogle takoj odviti, ko so se cevi na hidrant privile je ta dobro in brezhibno deloval, dokler je bilo potrebno podajanje vode.

Z gasilskim pozdravom, Zdravo!

Kotredež pri Zagorju ob Savi. Tukajšnja prostovoljna gasilska četa je bila ustanovljena l. 1928. in šteje 25 rednih članov ter si gradi lep gasilski dom. Dom se je začel graditi v poletju 1933., ki pa še do danes ni končan.

Upravni odbor je imel v lanskem letu 12 rednih sej. Na sejah se je razpravljalo večinoma o postavitvi doma, ki je pa v teh težkih časih dal mnogo skrbi. Predsednik tov. Ivan Forte, je vodil delo, nadzoroval vse potrebno, podaril zemljo, ter dan za dnem pomagal pri delu. Nosil opeko, kamenje, beton, malto itd. s tem je vzpodbujal člane k delu, ki so storili prostovoljnega dela v vrednosti nad 8000 Din. Poleg težkega dela je četa imela 6 lažjih in 2 težki vaji.

Na izrednem občnem zboru je bil izvoljen isti upravni odbor, ki pa ga čaka še večja skrb, kakor v preteklem letu.

Radi pomanjkanja denarja je bila četa primorana se zadolžiti za 8000 Din. Blagajna je izčrpana! Občina je radi gospodarskih težav dala v proračun samo 1000 Din redne podpore. Z delom je treba naprej — dom je treba izgotoviti! Brez denarnih sredstev, kako bo šlo?«

»Pomlad se bliža — pogum velja — z delom naprej, do izgotovitve!« Takšna je ideja našega vrlega predsednika, ki daje pogum že skoraj obupanemu odboru.

Ob enem naj še omenim, da so pretekli mesec izbruhnili trije požari, ki jih je zanel zlobna roka. Skupna škoda znaša nad 200.000 Din. Pri požaru je tov. četa iz Zagorja takoj priskočila na pomoč, da smo z združenimi močmi razdirali žrelo ognjenih jezikov.

Zadnji požar je bil največji. Izbruhnil je dne 24. II. t. l. okrog 3. ure popoldne. Pogorel je hlev, kozolec dolg 32 m, osem vozov, mlatilnica, slamoreznica in drugo gospodarsko orodje. Požar je bilo nemogoče omejiti, ker je bilo treba dobiti vodo kakih 700 m daleč v strm hrib. Na omenjeno požarišče so prihiteli na pomoč tudi društva: Loka pri Zagorju, Zagorje, Čemšenik, Medija-Izlake. Vse brizgalne so bile v dobri oskrbi, kar dokazuje to, da so s takojšnjim pogonom začele vse delovati.

Omenjeni požar je bil pri Francetu Klančičarju v Zavinah in se računa škoda okrog 120.000 Din. Zavarovan je bil le za malo vsoto. Bil je tudi podporni član tukajšnje čete.

Krka pri Stični. Naše društvo se zelo redko oglasi, dasiravno mnogo dela. Društvo je bilo ustanovljeno 26. aprila 1896. Deluje že 37 let. Večletna želja vsega članstva se je pri nas izpolnila. V preteklem letu smo si nabavili motorno brizgalno in avto, da bomo lahko hitreje nudili pomoč. Težko je bilo premagati težave v najhujših časih, pa z vztrajnim delom se premaga vse! Denarja smo imeli najprej v blagajni 639 Din. V pretečenem letu, ko smo pa pobirali darove za gasilno društvo, se je pokazalo, da so vsi Krčani naklonjeni gasilnemu društvu razen par hiš. V l. 1932. smo nabirali krompir. Naprosili smo ga 3634 kg in smo ga zamenjali za vino, ki smo ga dobili 8601 l. Leta 1933. smo zopet pobirali. Dobili smo 7000 kg krompirja, ki smo ga prodali in dobili zanj 3062 Din. Obrnili smo se na šumarski odbor, ki nam je bil tudi naklonjen in nam podaril 4000 Din. Prirejali smo igre. Najprej smo jih imeli na farovškem podu, a pozneje smo si napravili oder v gasilskem domu. Po težavah smo prišli do vsote 25.000 Din. S tem denarjem smo kupili motorno brizgalno od Supana iz Ljubljane in avtomobil od družbe Ekspres Ljubljana. Za motorko smo dali 35.000 Din, za avto pa 20.000 Din. Vse nas stane skupaj 55.000 Din. Nato smo se pričeli

pripravljati na blagoslovitev novega orodja. Zaprošili smo g. bana dr. Draga Marušiča za pokroviteljstvo prireditve. Za kuma in kumico pa narodnega poslanca Milana Mravljeta in njegovo soprogo Olgo. Vsi so rade volje obljubili pomoč in se tudi odzvali naši prošnji. — Dne 1. oktobra 1933. je bil srečni in najslavnejši dan za vso Krko. Pred gasilnim domom je stal lepo okrašen novi avtomobil in na njem tudi enako okrašena motorka. Ob pol deseti uri je bil sprejem gostov. Pred deseto uro je bil pohod z domačo gasilsko godbo na čelu k sv. maši. V cerkvi je imel gospod pater lep govor, v katerem je omenil pomen gasilstva. Po maši pa je izvršil ob asistenci domačega gospoda župnika in kaplana blagoslov brizgalne in avtomobila. Blagoslov se je izvršil na trgu pred cerkvijo. Nato je zapel domači pevski zbor pod vodstvom nadučitelja g. Intiharja. Sledili so govori navzočih zastopnikov. Po končanih govorih se je načelnik tov. Murn Anton zahvalil vsem zastopnikom in vsem dobrodošlim gostom za udeležbo. Omenil je kako težka je bila naloga društva. Zahvalil se je posebno svojim občanom, ki so mu radi pomagali in so ga podpirali, da je prišel do svojih ciljev. Nato je bil mimohod na veselični prostor. Od prireditve smo imeli 6.800 Din dobička.

Takoj po blagoslovtvi našega novega orodja smo bili nepričakovano poklicani na delo. Dne 22. 10. 1933. ob 9. uri zvečer je naznanil plat zvona požar v Dolnem Križu pri Žužemberku, ki je oddaljen od Krke tri ure. Po tridesetih minutah smo bili z novim avtomobilom in motorko srečno na mestu požara. Naša motorka je pokazala koliko nam bo pomagala pri delu. Pokazali smo se prvič z našo motorko in smo z njo zelo zadovoljni.

Omeniti je pa treba, da ima pri društvu največ zasluga tovariš načelnik Murn Anton, ki v letošnjem letu praznuje 25letnico svojega delovanja pri gasilnem društvu. Vsem gasilcem naj bo njegovo nesebično delo v zgled! Mi mu pa kličemo še na mnoga leta!

Tovariš gasilec.

Dovje. Skoro polstoletno delovanje pomeni za vsako društvo že precejšnjo dobo. Na uspehih in razočaranjih se naj postavljajo temelji za delo v bodočnosti! Preletimo v kratkih črtah zgodovino prostovoljne gasilske čete na Dovjem. Prvi pionirji gasilstva v naši občini so bili sledeči: Jakob Janša, Jože Košir, Ivan Skumavec, Ivan Brenc in Ivan Mrak. Od teh je še danes aktiven član edino Jože Košir. Proti koncu leta 1889. so imeli ustanovni občni zbor. Načelnštvo je prevzel Jakob Janša, blagajnik in podnačelnik je bil šolski upravitelj Jeglič Franjo. Orodje so že imeli, saj so si nabavili vaščani že leta 1854., po večjem požaru manjšo ročno brizgalno, ki spada kajpak danes že v muzej. S pomočjo dobrotnika pok. duh. svet. Jakoba Aljaža, ki je daroval vsoto 36 gold. ter s posojili so kupili že dve leti po ustanovitvi novo smetalno ročno brizgalno pri Samasu v Ljubljani. Skoro istočasno je agilni odbor oskrbel obleke za članstvo.

Poleg opreme pa je širil tudi organizacijo gasilstva v naši dolini, saj je odbor ustanovil, predvsem pa Jože Košir, samostojno gasilsko društvo v Mojstrani. Precejšen inventar so imeli zasilno spravljene pri takratnem županu Jožefu Šetinu. Ob 10 letnici pa so že proslavili blagoslovitev novega gasilskega doma in društvene zastave, za katero je nabral potrebni denar Skumavec Janez. Leta 1903. je odstopil zaslužni dolgoletni načelnik in mu je sledil za eno leto Janez Janša. Nato je prevzel vodstvo našega društva Franc Jakelj, posestnik na Dovjem 16. Namestnik mu je bil Rabič Franc, posestnik na Dovjem 54. Leta 1911. si je društvo nabavilo novo ročno brizgalno. Svetovna vojna je s svojimi posledicami ovirala razmah naše edinice. Deset let je načeloval društvu do preureditve v gasilsko četo sedanji poveljnik Franc Rabič. V gasilnem domu stoji poleg stare ročne brizgalne in njene hčerke izboljšane ročne brizgalne, njena vnukinja, krasna motorka. Ali smo sedaj, tovariši, našo nalogo dovršili? Zgodovina nam pravi: naprej po zgledih ustanoviteljev! 3. junija 1934. bomo blagoslovili novo motorko. K nam bodo prihiteli tovariši iz vsega sreza, da se z nami radujejo našega uspeha in nam vlijejo še več volje za nov polet.

Joško Serajnik.

Prostovoljna gasilska četa v Mošnjah, župe sreza Radovljica. Kljub temu, da se radi predkratkim izvršenih izrednih občnih zborov gasilnih društev, skoro nikjer ne vrše redni letni gasilski občni zbori, je bil v nedeljo, 4. februarja 1934.,

v narodni šoli v Mošnjah, redni občni zbor tamkajšnje gasilske čete, da podajo odborniki za 3 mesece svojega delovanja poročila.

Po pozdravu tov. predsednika na številne zbrane člane, se je prečital zapisnik izrednega občnega zbora, z dne 29. oktobra 1933., ki je bil brez pripomb sprejet.

Sledil je nagovor tov. predsednika, v katerem je vzpodbujal člane k pravemu tovarštvu, k složnemu delu in jih prosil, naj odkrito povedo, kaj komu pri našem delu ni všeč, da se bo popravilo, če se le da. Svoj lep nagovor je zaključil: »Če bomo taki, bomo res dobra družina s praviimi, zvestimi, zavednimi tovariši, kakršnih si vsi želimo!«

Zatem so sledila poročila tov. odbornikov, ki so bila jedrnata in vsa soglasno sprejeta.

Iz njih posnemamo: Četa šteje 45 rednih članov. Vršile so se 3 seje upravnega odbora, na katerih so se obravnavale najnujnejše in najpotrebnejše zadeve. Tako je bila glavna odborova skrb, da točno uredi in pregleda četin inventar, da točno seznanj posamezne tov. vodje oddelkov in druge tov. odbornike z njihovimi nalagami itd. Nadalje sta bili 2 seji nadzornega odbora, 1 sestanek vseh članov in 1 vaja z brizgalno. Ni še preteklo teden dni po vaji, ko so že pohiteli gasilci v bližnjo vas gasiti ogenj.

Zastopsivo čete se je udeležilo tudi maše na rojstni dan Nj. Vel. kralja in prisostvovalo nato skrbno pripravljene in vzorni šolski proslavi.

Po podanih poročilih tov. odbornikov je sledil referat tov. tajnika o »Ustroju sedanjega gasilstva«. Podal je organizacijo gasilstva od čete do gasilske zveze, seznanil tovariše z njihovimi nalagami in pravicami ter poročal o najvažnejših sklepih sej zajednice in zveze.

Po referatu je sledila debata o proračunu za l. 1934., katerega so nato tovariši brez pripomb sprejeli.

Razdelile so se med tovariše še nabiralne pole za nabiranje članarine podpornih članov in pole za nabiranje dobitkov za srečolov, ki bo ob priliki veselice na »Belo nedeljo« v Mošnjah. Denar se bo porabil za popravila orodja.

Prostovoljna gasilska četa Vuhred. Dne 4. februarja t. l. je umrl naš bivši pov. namestnik tov. Drago Kovač, po dolgo-trajni, mučni boleznii, v najlepši dobi svojega življenja, v starosti 30 let. Imenovani je bil vedno dobrosrčen in prijeten tovariš, priljubljen pri vseh. Vsi so ga imeli za svojega bodočega poveljnika ali načelnika. Usoda je hotela drugače. — Rajnega tovariša smo pokopali dne 6. februarja t. l. Pogreba se je udeležila vsa okolica, med drugim mnogo lovcev. Gasilcev se je udeležilo 57 in sicer: Iz Vuhreda 24, iz Vuzenice 12, iz Mute 9, iz Marenberga 12. Domača gasilska četa je morala prepustiti več svojih članov lovcev, oddelku lovcev, sicer bi bilo domačih gasilcev preko 30. Domači gasilci so stali ob mrtvaškem odru rajnega kot »častna straža« in ga tudi nosili k zadnjemu počitku. Mnogoštevilne vence so nosili gasilci. Venec gasilske čete Vuhred pa tričlanski oddelek posebej. Ta venec je bil iz svežega zelenja z gasilskordečim trakom in zlatim napisom. Vodil je gasilce župni tajnik Pavel Minašnik iz Vuhreda, ki se je v imenu gasilcev tudi poslovil ob grobu, v kratkem govoru. Pogreba se je tudi udeležil župni starešina tov. Pepo Mravljak iz Vuzenice.

Rajnega tov. Draga Kovača bomo imeli vedno v lepem spominu! Slava njemu!

Mlajšim članom naj bo to kot opomin, da so tudi oni potrebni zvezni »samopomoči«. Smrt pobira in nič ne izbira.

Listnica uredništva.

Radi boleznii in smrti v rodbini nisem odgovoril marsikateremu dopisniku. Prosim oprostjenja. Nekatero dopise sem predložil starešinstvu zajednice, da odloči glede objave. Z danimi razmerami je pač treba računati. Pravilniki bodo gotovo prinesli več jasnosti.

Dopise za »Gasilca« naslovite na Gasilsko četo v Sv. Vidu pri Ptujju v roke preds. Lj. Musek-u.

Tiskovine = Štampiljke

Znake za proslave in izlete

Najfinejše češke cevi
in vsakovrstno orodje

naročajte pri tvrdki

Herman Zupan

Ljubljana, Mestni trg 9

Zahtevajte cenik!

Kdor štedi, koristi sebi in narodu!

Nalagajte svoje prihranke v

Mestno

hranilnico

Ljubljansko

Prešernova ulica št. 3

Izguba za vlagatelja izključena! Denar lahko pošiljate tudi po čekovnih položnicah, katere ima vsaka pošta, na naš čekovni račun št. 10.533. ● Hranilnica sprejema tudi vloge nedoletnikov in javnih ustanov.

Stanje vlog nad Din 420.000.000—

Ugodno obrestovanje.

Kupi se nova ali že rabljena dobro ohranjena

ročna brizgalna

Opis brizgalne po moččnosti s sliko in z navedbo najnižje cene je poslati na prost. gas. četo Leskovec, p. Sv. Andraž v Halozah, župa Ptujjska.

Jugoslovanska zavarovalna banka

»Slavija«

sprejema zavarovanja za požar, vlom, zakonito jamstvo, telesne nezgode, avtomobilske škode, transport, točo in razne vrste življenjskega in pogrebne zavarovanja. Lastna poslopja v Ljubljani, Sarajevu, Osijeku in Novem Sadu. Kupčijska zveza s češko banko Slavijo v Pragi.

Generalno ravnateljstvo v Ljubljani

Telefon števil. 2176 in 2276

Posluje po vsej Jugoslaviji. Ustanovljena leta 1913.

»JUGOSLAVIJA«

SPLOŠNA ZAVAROVALNA DRUŽBA

Ravnateljstvo za Dravsko banovino v Ljubljani.

Sklepa:

1. požarna zavarovanja,
2. življenjska zavarovanja,
3. nezgodna in jamstvena zavarovanja,
4. zavarovanja proti škodam vsled tatinskega vloma.
5. transportna zavarovanja,
6. zavarovanja proti škodam vsled razbitja stekla.

Največji tu delujoči zavod. - Družba je prevzela od »Graške vzajemne zavarovalnice« in od zavarovalnih družb »Feniks« (požarni oddelek) in »Franko-Hongroise« ves njih kupčijski obstoj v naši državi. - Najnižje tarife. Takojšnja izplačila škod.

Po naredbi ministrstva za vojsko in mornarico nadomeščajo police splošne zavarovalne družbe »JUGOSLAVIJE« žensitvene kavelje za častnike.

Telefon 2571. PISARNA: TYRŠEVA CESTA ŠT. 15. Telefon 2571.

GASILSKE ČETE, POZOR!

Preden si nabavite potrebne cevi,
Vas vljudno vabim, da si ogledate
mojo zalogo

NORMALNIH GASILSKIH CEVI

izdelke slovitih čeških tovarn, katere
ustrezajo vsem zahtevam!

IVAN N. ADAMIČ

LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA 31
MARIBOR, VETRINJSKA ULICA 20
CELJE, KRALJA PETRA CESTA 33

**UČITELJSKA TISKARNA
LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA UL. 6**

tiska vse za Vas

n. pr. društveno glasilo, tiskovine, pisemski papir, vabila, po-
setnice, letake, lepake, cenike, kataloge in še mnogo drugega

KNJIGARNA

**LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA UL. 6
MARIBOR, TYRŠEVA CESTA 44**

ima bogato zalogo leposlovnih in strokovnih knjig za Vaše knjiž-
nice in za Vašo osebno uporabo. Poleg slovenskih knjig ima
tudi zalogo drugih slovanskih, francoskih, angleških in nemških
knjig. — Revije, časopisi, znanstveni listi. — Velika zaloga slik.

Pišite po kataloge in cenike!

Gasilskim četam dobavlja po najnižjih cenah:

Motorne brizgalne vseh vrst

Cevi, konopljene in gumijaste

Spojke, prehodnike in usisnike

Montira brizgalne na avtomobile

Prezema v popravilo brizgalne in orodje

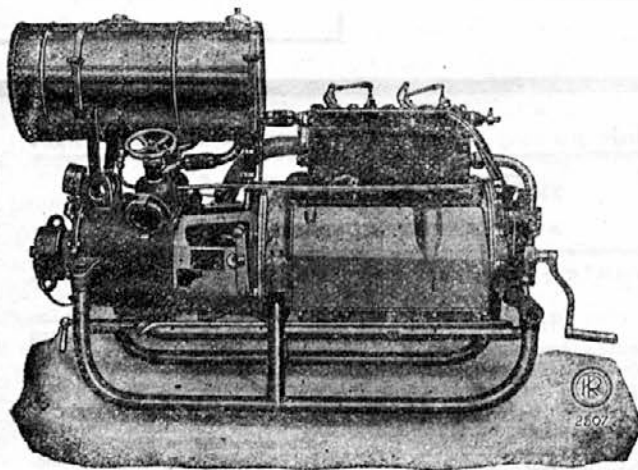
Poset brezplačen!

*Zahtevajte pojasnila
in ponudbe!*

ANDREJ SUPAN Ljubljana VII, Celovška cesta 50

Konrad Rosenbauer & drug

**tovarna gasilskega orodja
Celje**

Dvocilindrska motorna brizgalnica,
model 1929, 18/20 HP., pritisk do 16 atmosfer.
Hladilnik novega sistema, ogrevanje črpalke s
toplo čisto vodo.

priporoča prvovrstne najmoderneješe

motorne brizgalne

od 5 do 90 KS, 300 do 2500 litrov vode na minuto in
30 atmosfer, prenosne dvo- in štirikolesne.

Avtomobilske brizgalne

vseh vrst.

Avtomobile s tanki

za škropljenje cest in gašenje ognja.

Avtomobile in vozove za moštvo.**Kletne sesalke.****Posebne sesalke,**

ki dvigajo vodo iz globine.

Cevi konopljene

običajne in gumirane. Tovarniško vezanje istih.

Lestve

vseh vrst. Za osebno opremo čelade, pasove, piščalke itd.

Plinske maske.

Spojke, predhodnike, različne ročnike in ustnike, razdelnice.
Vsa izdelava najnovejšega sistema.

Ponudbe in pojasnila, kakor poset so vsak čas na razpolago.

Cene solidne.